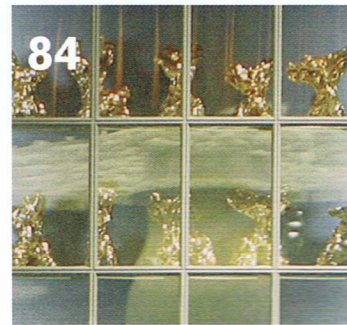
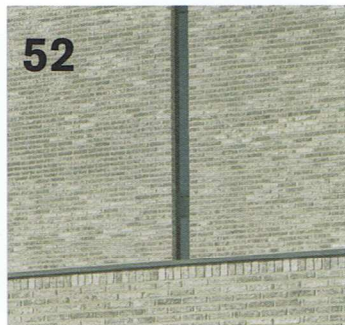

de Architect

Europese aanbestedingen | Interview met Frits Palmboom
Stedebouwkundige plannen voor Almere Hout
Stationsplein in Groningen | Salone del Mobile in Milaan

Thema

30
Eten met een accountantsverklaring
 Procedurele aspecten overschaduwden inhoud bij Europese aanbestedingen *Ben Maandag*

36
 42 Maastricht, plan voor stad en snelweg *Ben Maandag*

40
 Ministerie van Financiën in Den Haag *Ben Maandag*

45
 Station en stadskantoor in Delft *Ben Maandag*

Project

52
Wonen als statement
 Twee huizen in Amsterdam door MIR architecten *Harm Tilman*

58
Geschiedenis vertaald naar nieuw idioom
 Woningbouw in Oud-Empel door Hilberink Bosch architecten *Pierijn van der Putt*

64
Getemd wild wonen
 Stedebouwkundige plannen voor Almere Hout *Harry den Hartog*

Techniek

74
Balkon voor de stad
 Fietsenstalling en stationsplein in Groningen door KCAP Architects and Planners *Marieke Hillen*

78
Hersteld evenwicht
 Pedro en Ines voetgangersbrug in Coïmbra (P) door Cecil Balmond en António Adão da Fonseca *Luis Tavares Pereira*

Interieur

84
Tussen identiteit en vernieuwing
 Design slaat in Milaan nieuwe wegen in *Harm Tilman*

90
Nieuwe outfits voor design
 Mode en meubelontwerp komen samen in Milaan *Marit Overbeek*

94
Overdaad aan decoratie en materialen
 Meubelbeurs in Milaan verbaast en behaagt publiek *Catherine Pierre*

Redactioneel

4
 Nieuwe contractvormen *Harm Tilman*

Actualiteiten

12
Met onder meer:
 Tentoonstelling Hertzberger in Amsterdam, tentoonstelling Eero Saarinen in Brussel, manifestatie BrabantStad, symposium 'Learning from Ungers en opinie Jaarboek Architectuur in Nederland 06/07.

Podium

18
Meer muis dan olifant
 Kees van der Hoeven

Interview

22
"Stedebouw moet anders naar de diffuse stad kijken"
 Interview met Frits Palmboom *Harm Tilman*

Studentenproject

98

Media

100

Productinformatie

104

Summary

116

Omstap

De 42 zone in Maastricht *Philipp Jander Musch*

de Architect 7 - 8 verschijnt op 8 augustus 2007

Pedro en Ines voetgangersbrug in Coïmbra (P) door Cecil Balmond en António Adão da Fonseca

Hersteld evenwicht

De oevers van de rivier Mondego zijn laag en staan vaak onder water. Daarom is altijd op enige afstand van de rivier gebouwd en zijn de oevers behouden als natuurgebied. Momenteel is de gemeente bezig beide te transformeren tot een openbaar park. Deze gebieden zijn verbonden door een voetgangersbrug. Het is de eersteling van Cecil Balmond in de rol van ontwerper. Zijn ideeën over de doelmatigheid van de wandelaar maakten de elegante en ogenschijnlijk eenvoudige boogbrug tot een constructieve uitdaging.

Luis Tavares Pereira Foto's Christian Richters

De locatie is mooi. In een pastoraal landschap verrijst aan de ene kant van de 200 meter brede rivier een universiteitcomplex en aan de overkant een Karmelietenklooster. Het sprak voor zich om de brug met deze serene omgeving te laten versmelten. Het ontwerp mocht verder de beoefening van watersporten niet hinderen en om een comfortabele wandeling mogelijk te maken is de helling maximaal vier procent. De brug heeft daarom een lengte van 274,5 meter, is 4 meter breed en de centrale boog biedt een vrije doorvaart over een breedte van 110 meter met een hoogte van 10 meter. De keuze voor een hang- of tuibrug ligt bij een dergelijke spanwijdte voor de hand. Maar stroomopwaarts ligt al een tuibrug en ook financieel was dit type niet haalbaar. Het alternatief was een stalen brug met een vlakke boog.

Voor zijn eerste eigen ontwerp onderzocht Balmond de doelgerichtheid van de wandelaar en zette in simpele schetsen en geschreven aantekeningen zijn beweegredenen uiteen. "Men stelt zich het oversteken van water, of een ravijn, altijd voor als een oversteek in een rechte lijn. We lijken ons te willen haasten, bang te zijn voor de leegte, rennen in een rechte lijn. Pas als de grond onder onze voeten niet zo ver weg is en we niet bang zijn om te vallen, kunnen we aan iets anders denken.

Onze tred erodeert tot kleine stappen, wordt misschien zelfs onderbroken - we zijn gemaakt om te slenteren en om de verscheidenheid om ons heen te verkennen." Met deze gedachten speelde Balmond aan de rivieroever. "Ik kreeg het idee om twee halve bogen te maken die elkaar niet ontmoeten op hun reis over het water. Twee bogen, die langs elkaar heen glippen. De ene helft spiegelt de andere. Het middendeel is een oversteekplaats."

Balmond werkte samen met António Adão da Fonseca, een ervaren Portugese bruggenbouwer. Net als Balmond beheerst hij de kunst van de civiele techniek. De economie van de materialen is voor de ingenieur altijd een vertrekpunt. Tegelijkertijd wordt hij steeds uitgedaagd om grotere bouwwerken met minder materialen te bouwen. Maar dit is niet het uitgangspunt van het ontwerp van Balmond. Zijn ontwerp is een reactie op de locatie, maar daarnaast ook een conceptuele benadering, waarmee hij niet zozeer breekt met de conventies van ontwerp en constructie, maar wel met haar doelgerichtheid. Door het doel van de brug tussen haakjes te zetten, krijgt het ontwerp een onverwachte wending. Dit heeft geleid tot een constructieve oplossing die op haar beurt breekt met de conventies.

Pas bij het naderen wordt zichtbaar dat de brug uit twee helften bestaat, die rakelings langs elkaar schieten en worden verbonden door een platform.

Om de waarneming van wandelaar van de lengterichting van de brug – de oversteek in een rechte lijn – naar de dwarsas te verleggen en daarmee de wandeling te onderbreken, heeft Balmond de twee brughelften ten opzichte van elkaar verschoven. De draagconstructie van beide brugdekken is zoveel mogelijk naar de buitenzijde van het brugdek geduwd. De verschuiving van beide bruggdelen is bijna niet zichtbaar vanuit de verte. Het lijkt een doorgaande boog. Alleen het verschil in de schaduw die de balkdragers werpen, maken de verschoven positie waarneembaar. In tegenstelling tot het intrinsieke potentiële gebrek aan evenwicht en structurele effectiviteit dat de gekozen geometrie doet vermoeden, biedt de gekozen configuratie juist de structurele kracht, vooral waar het om laterale stabiliteit gaat.

Het brugdek en de leuningen dragen bij aan haar meanderen en de asymmetrie van het brugdek. De

borstwering wijkt licht naar buiten waardoor een veranderlijk beeld ontstaat, dat echter uit slechts vier vormen is opgebouwd. De oppervlakken van het gekleurde glas weerspiegelen elkaar en het water. Het kriskraspatroon dat is gebaseerd op de vegetatie langs de oevers lijkt te contrasteren met de eenvoud van het boogontwerp maar het creëert afzonderlijke ruimtes die een onverwachte intimiteit met zich mee brengen.

Vertaling InOtherWords D'Laine Camp

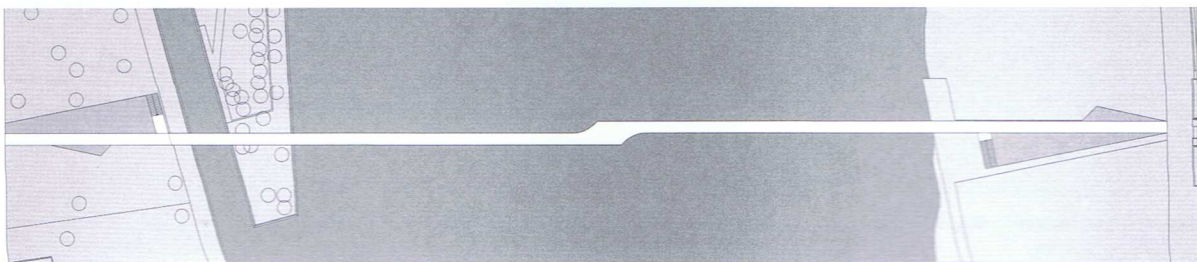

Een van de schetsen waarin Balmond zijn idee over de twee bruggdelen die langs elkaar het water over schieten en de betekenis van het middendeel onderzocht.

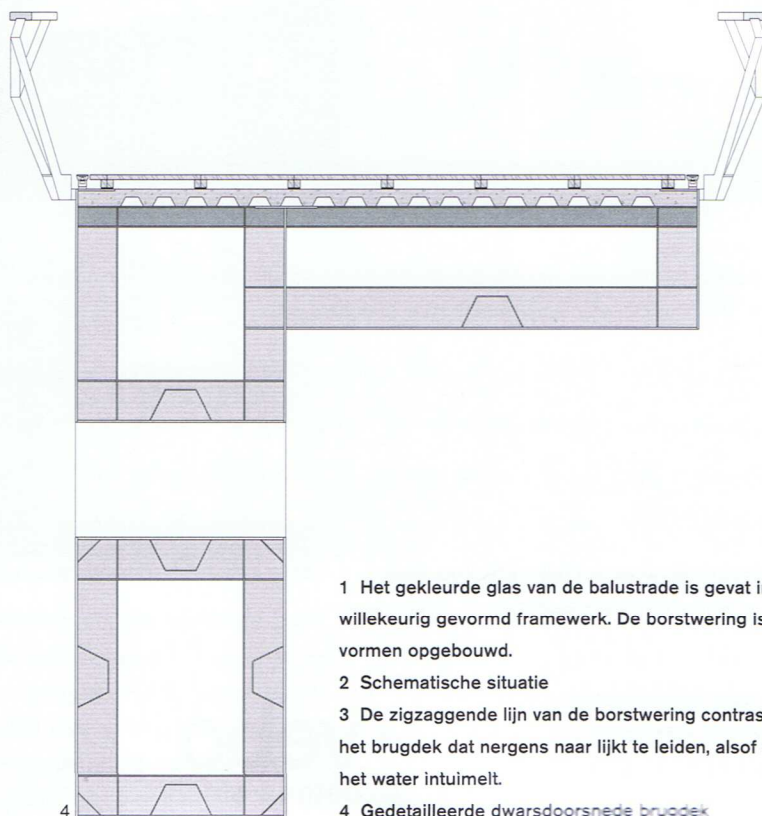
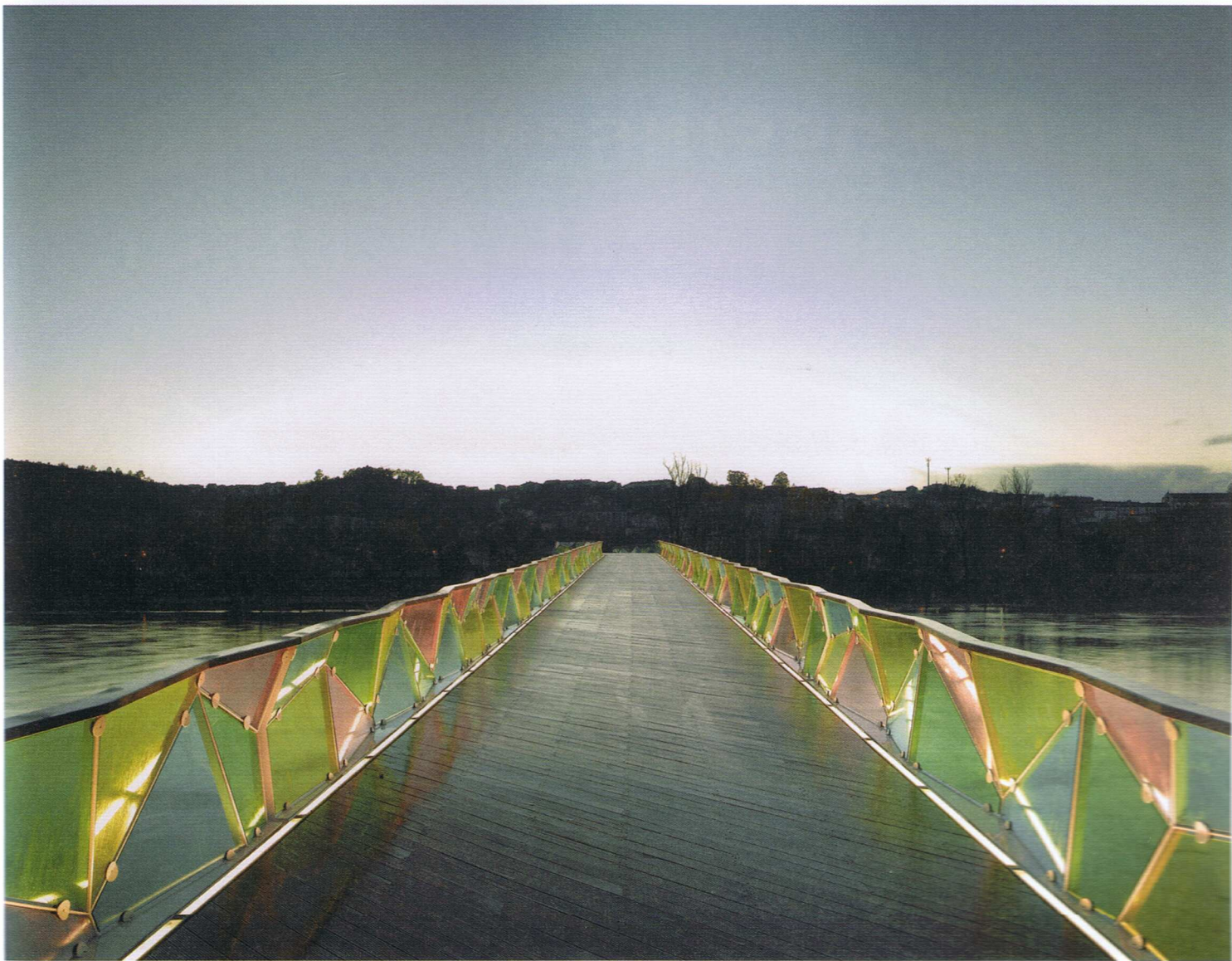
Van een afstand lijkt de brug een eenvoudig stalen boogbrug, die in een rechte lijn de oevers verbindt.

1

2

Pedro en Inez brug, Coïmbra (P)

Opdrachtgever Coïmbra Polis, Coïmbra
 Ontwerp Cecil Balmond / AGU Londen met António Adão da Fonseca AFA Consulting, Porto
 Team AGU Lipp Chiong, Daniel Bosia, Charles Walker, Peter Young
 Team AFA Renato Bastos, Nuno Neves, Raul Serafim, Paulo Lopes Pinto
 Aanvang bouw juni 2005
 Oplevering november 2006
 Bouwsom inclusief installaties € 3,5 miljoen

- 1 Het gekleurde glas van de balustrade is gevat in een ogenschijnlijk willekeurig gevormd frame. De borstwering is echter uit vier verschillende vormen opgebouwd.
- 2 Schematische situatie
- 3 De zigzaggende lijn van de borstwering contrasteert met de rechte lijn van het brugdek dat nergens naar lijkt te leiden, alsof de wandelaar aan het einde het water intuïmeelt.
- 4 Gedetailleerde dwarsdoorsnede brugdek